

Mehmed Halilović

ISTOVJETNI PREDMET – RAZLIČITE PRESUDE

(Analiza sudske prakse u primjeni Zakona o zaštiti od klevete na primjeru dvije presude Osnovnog suda u Banjaluci)

Sadržaj

- 1. Uvodne napomene**
- 2. Politički i profesionalni kontekst**
- 3. Kratki prikaz tužbi i presuda**
- 4. Uporedna analiza presuda**
- 5. Zaključne ocjene**

Sarajevo, 30. oktobar 2020.

UVODNE NAPOMENE

Osnovni sud u Banjaluci donio je tokom 2020. godine dvije presude u parničnom postupku za naknadu štete zbog učinjene klevete koje su izazvale veliku pozornost javnosti i, u drugom slučaju, negodovanje i proteste novinara.

Povod za obje tužbe je objavljena informacija iz beogradskog tabloida „Informer“ koja je u istovjetnom sadržaju i pod istim naslovom („*Puzajući državni udar u Republici Srpskoj; ne žele izbore, ruše vlast na ulici*“) prenesena na portalima RTRS i ATV istog dana. Taj sadržaj i sada je moguće pronaći na internetu¹.

U dva odvojena postupka Osnovni sud Banjaluka je donio potpuno različite presude u vremenskom razmaku od devet i po mjeseci, iako je potpuno istovjetan predmet u oba postupka (naknada nematerijalne štete zbog učinjene klevete objavljivanjem istovjetnog sadržaja na internetskim stranicama tuženih u oba slučaja) i podnosilac tužbe takođe isto lice (Vladimir Kovačević, novinar). Različiti su samo tuženi (u prvom slučaju Radio-televizija Republike Srpske, ovdje skraćeno kao RTRS i odgovorna osoba, a u drugom Alternativna televizija, ATV, kao i odgovorna osoba). Različite su takođe i sudije u ova dva predmeta.

Predmet ove analize su obje prvostepene presude.

Prva presuda je donesena 16 mjeseci nakon podizanja tužbe i objavljena 10.01.2020. pod brojem: 71 0 P 292122 18 P. Sud je „djelimično usvojio tužbeni zahtjev tužioca“ i obavezao tužene (RTRS i odgovornu osobu (Siniša Mihailović) da tužiocu (Vladimir Kovačević, iz Banjaluke) na ime naknade štete uzrokovane klevetom solidarno isplate iznos od 5.000 KM sa zakonskom zateznom kamatom i dodatno sudske troškove u iznosu od 890 KM. Zahtjev tužioca za dodatne parnične troškove je odbijen kao neosnovan.

Druga presuda je donesena 24 mjeseca nakon podizanja tužbe i objavljena 28.09.2020. pod brojem: 71 0 P 292123 18 P. Sud je ovog puta „u cjelosti odbio kao neosnovan tužbeni zahtjev tužioca“ i obavezao tužioca da tuženim (ATV i odgovornoj osobi Nenadu Trbiću) nadoknadi parnične troškove u iznosu od 2.246 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od tog datuma.

POLITIČKI I PROFESIONALNI KONTEKST

Internet portali Radio Televizije Republike Srpske i Alternativne Televizije u Banjaluci prenijeli su 31.08.2018. godine tekst iz beogradskog „Informer“ pod naslovom „*Puzajući državni udar u Republici Srpskoj; ne žele izbore, ruše vlast na ulici*“². U tom tekstu su novinari - bez navođenja imena - optuženi kao „*sluge stranog faktora*“ i akteri „*rušenja vlasti na ulici*“. Vladimir Kovačević je na posredan način, bez navođenja imena, označen kao novinar koji je „*nedavno od USAID-a dobio osamdeset hiljada dolara za nekakav internet portal*“.

Četiri dana prije toga, u noći 26/27 avgusta 2018. godine, dva nepoznata muškarca su fizički napali novinara Vladimira Kovačevića dok se vraćao kući u Banjaluci nakon obavljenog profesionalnog zadatka. On je novinar BN Televizije i te noći je poslao izvještaj s Trga Krajine u Banjaluci gdje je održavan jedan od brojnih protesta građana okupljenih u grupi „Pravda za Davida“.

Narednog dana, 27. avgusta, održani su protesti novinara i građana koji čine grupu „Pravda za Davida“ zbog fizičkog napada na Kovačevića³. Istog dana Udruženje BH novinari najoštrije je osudilo ovaj napad i direktno prozvalo predsjednika Republike Srpske Milorada Dodika zato što je „*svoje javno i političko djelovanje prečesto usmjeravao na novinare i medije, te ih ponižavao i vrijeđao na najprimitivnije načine; proglašavao ih neprijateljima, špijunima i stranim plaćenicima*“, čime ih je pretvarao u „*žive mete*“...⁴

Beogradski „Informer“ je četiri dana nakon napada na novinara Kovačevića i protesta novinara objavio navedeni tekst („*Puzajući državni udar u Republici Srpskoj; ne žele izbore, ruše vlast na ulici*“) koji je istog dana prenesen na portalima RTRS i ATV. Tekst počinje upravo pozivanjem na napad na ovog novinara i na proteste novinara u Banjaluci.

Citat iz spornog teksta: „*Posljednja dešavanja u vezi napada na novinara opoziciji naklonjene BN televizije i "spontano" okupljanje novinara pred Palatom Republike u Banjaluci dodatno podgrijavaju tvrdnje da je na sceni puzajući državni udar i da je strani faktor koji aktivno podržava Savez za promjene sve karte stavio na instrumentalizovanu grupu "Pravda za Davida", koja ciljajući na emocije običnih ljudi prerasta u neku vrstu "Otpora" viđenu u Srbiji tokom petooktobarskog prevrata...*”

U ovom tekstu se citira neimenovani "penzionisani oficir obavještajne službe" koji tvrdi da se "za tog novinara zna da je nedavno od USAID-a dobio osamdeset hiljada dolara za nekakav internet portal i da ti portali, otkad su te pare upumpane, niču kao pečurke poslije kiše". Neimenovani autor tog teksta se poziva na predsjednika Republike Srpske koji je, kako se navodi, „u nedavnom obraćanju na konferenciji za medije u Banjaluci upozorio na ovakvo djelovanje američke ambasade i USAID“. I nastavlja: „Tada je (misli se na predsjednika RS) pokazao faksimil sporazuma između Savjeta ministara BiH i Američke ambasade u kojem se navodi da će u mjesecima prije izbora USAID plasirati čak osam miliona dolara za jačanje medija i civilnog društva“.

Riječ je o press konferenciji koju je predsjednik RS Milorad Dodik održao 21. avgusta 2018. na kojoj je ustvrdio da sporazum Vijeća ministara i USAID-a „u vezi sa navodnom borbom protiv kriminala i korupcije“ ima „skrivene i koruptivne namjere“⁵ i „urušava ustavni poredak u BiH“⁶.

KRATKI PRIKAZ TUŽBI I PRESUDA

Obje tužbe imaju u suštini istovjetan sadržaj i zahtjev – naknadu nematerijalne štete u iznosu od 9.950 KM jer je „spornim izražavanjem došlo do povrede i urušavanja profesionalnog ugleda tužioca, osporavajući njegovu objektivnost i nepristrasnost, etiketirajući ga indirektno kao stranog plaćenika, a direktno nazivajući ga novinarom naklonjenim opoziciji“.

Tužilac u potpunosti negira da je primio bilo kakav novac od USAID-a i dodatno dodaje: „Kada u takvoj napetoj situaciji (u tužbi se precizira: predizborna atmosfera, stalni protesti na Trgu Krajine, česta hapšenja, političke prijetnje i incidenti) novinara koji tek izlazi iz bolnice nakon pokušaja ubistva, etiketirate kao nekog ko uzima novac od stranih organizacija za rušenje vlasti na ulici, to nije slučajno pronošenje nečijeg stava nego namjeran i smišljen pokušaj plašenja novinara i njegova diskreditacija putem klevete“.

U tužbi se ističe i da je tužilac „pokušao da umanjí štetu slanjem demantija, a umjesto toga objavljen je kratki tekst u kojem se navodi kako on demantuje navode Informera“.

U odgovoru na tužbu tuženi u cjelosti odbijaju tužbeni zahtjev i ističu da je tekst objavljen na portalu „nezavisnih dnevnih novina Informer“, da je „prenesen u nepromijenjenoj sadržini“ i da su ga takođe prenijeli mnogi internet portali u Republici Srpskoj, BiH i u regionu. U odgovoru tuženi takođe ističu da je taj tekst „sadržajno, vremenski i logički“ povezan s drugim informacijama objavljenim u to vrijeme koje se „odnose na finansiranje dijela medija u BiH i RS od strane USAID-a“ i da „javnost ima pravo da primi takve informacije a prvotuzena obavezu da ih saopšti“. Označavanje tužioca kao „novinara naklonjenog opoziciji“ tumači se u ovom odgovoru „isključivo kao mišljenje, odnosno vrijednosti sud autora spornog teksta“.

Tuženi su na glavnoj raspravi osporili i „aktivnu legitimaciju“ tužioca jer se on „nigdje u tekstu ne identifikuje“ i, prema tome, „nijedan od medija nije ni tražio komentar od tužioca“.

Kako tuženi objašnjavaju informaciju navedenu u tekstu da je tužilac navodno primio 80.000 dolara? „Sve i da je neistinita, (ona) nema kvalitet koji omogućava nanošenje straha i boli tužiocu jer je tužilac u svom iskazu naveo da bi i dalje nastavio pisanje za internet portale sve i da je znao da su isti primili novac od USAID-a“ i da je „iz pomenutog iskaza tužioca

očigledno da ni sam tužilac u svom iskazu ne vidi ništa negativno u finansiranju medija od strane USAID.“ (Citat iz odgovora RTRS na tužbu, prva presuda, 4. strana).

Tokom glavne rasprave u prvom predmetu (tuženi RTRS) provodeni su dokazi koje je predložio tužilac i njegov punomoćnik, kao i dio dokaza tuženog. Dokazi koje je tuženi (RTRS) predložio (slike web stranica koje potvrđuju da je tekst istog sadržaja objavljen i u drugim medijima, kao i dokaz da je „*tužilac pisao tekstove usmjerene protiv vlasti*“) nisu izvedeni jer, prema zaključku suda, „*nisu od uticaja za donošenje odluke*“.

U toku drugog postupka (tužena ATV) provedeni su i dokazi koje su tuženi predložili, među kojima i tekstovi o napadu na novinara Kovačevića i o podršci koju je on dobijao od novinarskih organizacija i informacije koje se odnose na dodijeljene grantove USAID-a raznim medijima u BiH.

UPOREDNA ANALIZA PRESUDA

Tokom oba sudska postupka u Osnovnom sudu Banjaluka i u presudama vidi se da je posvećena pažnja argumentima svih strana u postupku, da su uzeti u obzir visoki standardi o pravu na slobodu izražavanja i analizirani elementi klevete u skladu s time, ali su na kraju ipak usvojeni suprotni zaključci.

Ovu su činjenice koje potvrđuju tu ocjenu. Sud je u oba slučaja imao jedinstveni stav o tome da nije sporna tzv. aktivna legitimacija tužioca. Mada se njegovo ime (Vladimir Kovačević) ne spominje u objavljenom tekstu („*Puzajući državni udar u Republici Srpskoj; ne žele izbore, ruše vlast na ulici*“), sud je u oba slučaja s razlogom zaključio da je taj prigovor „*u potpunosti neosnovan*“ (prva presuda), odnosno da je „*po ocjeni suda tužilac... dovoljno identifikovan*“ i da je „*svakom prosječnom čitaocu jasno da se radi o njemu*“ (druga presuda).

U oba slučaja sud je odbacio prigovor tuženih o tzv. pasivnoj legitimaciji drugo tuženih osoba (Siniša Mihailović iz RTRS i Nenad Trbić iz ATV), jer su oni u vrijeme objavljivanja spornog teksta bili odgovorne osobe programa oba medija.

Sud je u oba slučaja s razlogom odbio prigovor tuženih o nepostojanju njihove odgovornosti jer je u pitanju preuzeti tekst iz drugog medija („*Informer*“) koji je „*prenesen u potpunosti, bez ikakvih izmjena*“ koji su objavili i drugi mediji. Mada sud nije objašnjavao taj zaključak, on je bio važan i u ovim postupcima, kao što može biti i u svim budućim koji bi se mogli pozivati na isti prigovor („*drugi objavili, mi samo prenijeli*“).

Prenošenje (potpuno ili djelimično) iz drugih medija ne oslobađa odgovornosti novinare i urednike koji se odluče na takav potez pogotovo ako je medij iz kojeg prenose nekredibilan i u javnosti poznat kao tabloid (kao što je „*Informer*“) koji objavljuje lažne informacije i služi određenoj propagandi. S druge strane, odgovornost za prenošenje informacija iz drugih izvora, kao što su novinske agencije, ugledne novine i mediji, neuporedivo je manja iako ni tada nije potpuno isključena i u principu se u sudskim postupcima cijeni od slučaja do slučaja uzimajući u obzir sve okolnosti.

Sud se u obrazloženju obje presude pozvao na Zakon o zaštiti od klevete RS⁷, u velikoj mjeri tumačio određene odredbe i standarde (o pravu na slobodu izražavanja, o kleveti, o izuzecima

od odgovornosti za klevetu i slično). Ali, u dva postupka zauzeta su dva različita stava suda o zahtjevu za ispravku koju je tužilac uputio medijima (portalima RTRS i ATV) koji su objavili spornu informaciju. U prvoj presudi se kaže da je tužilac u tužbi naveo da je „*prvotuzenoj* (napomena: RTRS-u) *uputio zahtjev za ispravku (u praksi poznat i kao demant) a da isti* (napomena: tužilac) *nije izveo kao dokaz u ovom postupku*“, te je sud zaključio da se „*smatra da isti (zahtjev) nije ni podnio*“.

Ovaj stav suda nije iznenađenje i samo ističe značaj poznavanja Zakona o zaštiti od klevete, kao i Zakona o parničnom postupku i Zakona o obligacionim odnosima. Ovaj sud se ipak pozvao na sudsku praksu i naveo da „*nepostupanje po odredbi člana 8. Zakona o zaštiti od klevete prije podnošenja tužbe ne znači gubitak prava na sudsku zaštitu*“ (u slučajevima kad nije podnesen zahtjev za ispravku) i dodao da „*sudovi po pravilu dosuđuju manji iznos naknade štete od onoga koji je tužilac postavio u tužbenom zahtjevu*“.

Tokom drugog postupka (tužena ATV) tužilac je priložio dokaz o zahtjevu za ispravku. Sud, kao i tuženi, to nisu osporavali. Ali ta činjenica nije uticala na konačnu presudu u kojoj je u potpunosti odbijen zahtjev tužioca za naknadu nematerijalne štete.

Zašto su različite odluke suda u ova dva postupka? Više je razloga tome:

1. U obje presude sud je prihvatio tvrdnju tužioca (Vladimir Kovačević) da tužilac nije primio nikakav novac (80.000\$) od USAID-a. Ali, postoji nemala razlika u odnosu prema ovoj činjenici u formulacijama u ova dva sudska postupka.

U prvoj presudi (tuženi RTRS) navedeno je da je sud zaključio da se „*u konkretnom slučaju radi o činjenicama čija je istinitost, odnosno neistinitost podobna za dokazivanje, a tuženi u ovom postupku nisu dokazali da su ove informacije/činjenice istinite*“. Uz ovo se naglašava: „*Tužena (RTRS) je bila u obavezi u cilju obavještanja javnosti provjeriti istinitost predmetne informacije*“. „*Kako po ocjeni suda ova informacija kao neistinita predstavlja nezakonitu povredu ugleda tužioca*“, (ona je) *po mišljenju suda dovela do štete... koja se ogleda u nematerijalnoj šteti, duševnoj patnji zbog povrede ugleda i časti...*“ Ovaj sud je dakle utvrdio da RTRS nije postupila u skladu sa profesionalnim normama („*provjera istinitosti predmetne informacije*“), namjerno ili iz nepažnje, što je jedan od bitnih elemenata klevete.

2. U drugoj presudi (tužena ATV), međutim, sud ne kaže jasno i precizno da je u pitanju neistinita informacija, niti se osvrće na postojanje namjere ili nepažnje. Informacija se označava kao neistinita tek uzgred na kraju obrazloženja dok se u više navrata o njoj govori kao o „*nepotvrđenoj vijesti*“ koja „*po ocjeni suda ne predstavlja povredu ugleda tužioca*“.

Čime je ovaj sud opravdao takav stav? Potpuno ignorirajući politički i profesionalni kontekst (javna upozorenja predsjednika RS, kampanju protiv novinara, napad/pokušaj ubistva tužioca), sud se upustio u političke prosudbe o karakteru i legitimnosti američkih donacija medijima u BiH. Sud je naime zaključio da „*dobijanje sredstava od USAID-a ne predstavlja sramotu za onog ko dobija takva sredstva*“ i da „*takva lica, po ocjeni suda, ne bi trebalo da budu izloženi mržnji, preziru ili podsmijehu...*“ I, konačno, zaključio: „*Jako nije dokazana istinitost informacije koju je prenio tuženi o dodjeli sredstava portalu tužioca od strane USAID, takva informacija ne dovodi do povrede ugleda tužioca*“. Sud ostaje na terenu politike

i kada zaključuje da „činjenica da USAID finansira nezavisne medije nije kleveta jer se radi o zakonom dozvoljenom finansiranju medija“.

Tek u završnom dijelu obrazloženja presude sud navodi da (ta) „neistinita informacija, kao i informacija da je tužilac novinar opoziciji naklonjenog medija (napomena: BN TV), te da takvi mediji dobijaju pomoć USAID-a, po ocjeni suda nisu takve prirode da bi povrijedili ugled tužioca u društvu“.

3. Dok se sud u prvoj presudi (tuženi RTRS) ne osvrće na važan elemenat spornog teksta u kojem se govori o „puzajućem državnim udaru“, sud u drugoj presudi (tužena ATV) tome posvećuje određenu pažnju. Ali pri tome zauzima negativan stav.

Ovaj je sud (tužena ATV) naime zaključio da „ne stoje navodi da se tužilac u spornom tekstu dovodi u direktnu vezu sa potencijalnim državnim udarom u Republici Srpskoj, jer iz spornog teksta proističe da neki mediji sa kojima se može dovesti u vezu medij tužioca plasiraju vijesti u kojima se diskredituju porodice na vlasti“ (citat iz presude, 7. strana). Dakle, u pitanju su „neki mediji sa kojima se može dovesti u vezu medij tužioca“. Svi se dovode u vezu, uključujući i „medij tužioca“ - osim tužioca Ovakav stav suda je višestruko upitan s logičke i pravne strane.

4. Tužilac je pored zahtjeva za naknadu nematerijalne štete zbog narušenog ugleda tražio naknadu štete zbog duševnih bolova i zbog pretrpljenog straha.

U prvoj presudi sud je odbacio prigovor tuženih (RTRS) da tužilac „nije dokazao da je pretrpio nematerijalnu štetu u vidu duševnog bola i straha“. Sud je istakao da iz dokaznog postupka i saslušanja stranaka i posebno tužioca „proizilazi da je (kao) novinar... doživio neprimjerene uvrede od strane prvotuzene (RTRS)... što se odrazilo i na njega i na njegove članove uže porodice.“ Sud dodaje da je tužilac „bio osuđivan na društvenim mrežama“, da je „osjećao strah... i (da je) izbjegavao da izlazi u grad sa suprugom i djecom, a u rijetkim situacijama kada bi izašao osjećao bi nelagodu i strah plašeci se verbalne komunikacije“.

5. U drugoj presudi (tužena ATV) sud postavlja okvir za određivanje naknade šteta za strah i potom zauzima suprotan stav.

Citat iz te presude (7. i 8. strana): „Strah ne mora da ostavlja trajne posljedice u psihi oštećenog već je bitno da se pouzdano utvrdi koliki je bio intenzitet tog straha i da li je ostavio bar privremene posljedice“ jer „strah jačeg intenziteta, ali koji je trenutni i bez posljedica, nije osnov za dosuđivanje naknade. Takođe je potpuno jasno da se kod određivanja naknade za pretrpljeni strah mora imati u vidu i ličnost oštećenog, kao i druge subjektivnosti vezane za samog oštećenog, jer se ovdje radi o subjektivnoj kategoriji u kojoj se ne može očekivati da će svi trpjeti strah istog intenziteta i trajanja u istim ili sličnim okolnostima“. Sud je zahtjev za naknadu nematerijalne štete zbog pretrpljenog straha ocijenio kao „neosnovan“ jer „u konkretnom slučaju tužilac nije dokazao da je trpio strah...“ i „nije dokazao intenzitet i dužinu trajanja eventualnog straha“.

Sud se dodatno ogradio i zaključkom da sud „ne posjeduje stručno znanje kojim bi se bez prethodno provedenog vještačenja po odgovarajućem vještaku medicinske struke mogao

utvrditi da li je neko lice trpilo strah, odnosno utvrditi stepen intenziteta i dužinu trajanja tog straha, kao i posljedice koje doživljeni strah ostavlja na organizam i psihu oštećenog“.

ZAKLJUČNE OCJENE

Mada je u ova dva odvojena postupka predmet spora bio istovjetan (kleveta u objavljenom tekstu na dva portala) i sud se u oba slučaja pozivao na Zakon o zaštiti od klevete RS⁸ i na visoke međunarodne standarde o pravu na slobodu izražavanja, ipak su donesene dvije potpuno različite presude.

Dok je prvi sud (napomena: presuda protiv RTRS-a) uzeo u obzir stvarne okolnosti koje su uticale i mogle da utiču na tužioca i njegov društveni ugled (citat: Sud ističe da je tužilac „*bio osuđivan na društvenim mrežama*“, da je „*osjećao strah... i (da je) izbjegavao da izlazi u grad sa suprugom i djecom*“, uključujući i kontekst događaja, drugi sud tome nije pridavao značaj. Drugi sud (tužba protiv ATV) je svoju odluku temeljio na dva vlastita zaključka - da tužilac „*nije dokazao intenzitet i dužinu trajanja eventualnog straha*“ i ogradio se stavom da sud „*ne posjeduje stručno znanje...*“.

Umjesto da uzme u obzir sve društvene okolnosti – politički progon dijela opozicije i novinara koji provodi vrh vlasti tog entiteta, takođe forsiranu podjelu na „*patriote*“ i „*izdajnike*“ među političarima i novinarima i, naravno, činjenicu da je već pokušano ubistvo tužioca (novinar Vladimir Kovačević) koji je bio povod spornom tekstu – ovaj sud je davao političke ocjene o karakteru američke podrške nezavisnim medijima u BiH i zaključio da se „*radi o zakonom dozvoljenom finansiranju medija*“.

Zašto se sud upustio u takve ocjene? Objašnjenje je jednostavno. Učinio je to da bi tim ocjenama (citat: „*dobijanje sredstava od USAID-a ne predstavlja sramotu za onog ko dobija takva sredstva*“; „*takva lica, po ocjeni suda, ne bi trebalo da budu izloženi mržnji, preziru ili podsmijehu...*“) opravdao odluku o neosnovanosti tužbenog zahtjeva.

Predmet ovih sudskih postupaka nije program USAID-a već preneseni sporni tekst („*Puzajući državni udar u Republici Srpskoj; ne žele izbore, ruše vlast na ulici*“) koji sadrži lažnu informaciju da je novinar Vladimir Kovačević primio 80.000\$ od USAID-a i optužbe upućene novinarima generalno i direktno tužiocu, novinaru Kovačeviću, da „*služe stranom faktor*“, da ruše Republiku Srpsku i da s dijelom opozicije „*ruše vlast na ulici*“. Upravo taj tekst uključuje sve bitne činjenice koje čine politički i društveni kontekst slučaja (pokušaj ubistva, proteste novinara, Dodikova upozorenja zbog programa USAID-a, optužbe za nacionalnu izdaju itd.) koji se nije smio zanemariti. Kad se tome dodaju poruke predsjednika Republike Srpske izgovorene upravo nekoliko dana prije napada na tužioca i objavljivanja spornog teksta u kojima predsjednik tvrdi da USAID ima „*skrivena i koruptivna namjera*“⁹ i da „*urušava ustavni poredak u BiH*“¹⁰, onda se dobija kompletna slika negativne atmosfere koja je doprinijela takvom ambijentu i nizu događaja koji su uslijedili.

Pri tome se može primijetiti neobično stanovište drugog suda (tužena ATV) koji se u jednom slučaju poziva na „*svakog prosječnog čitaoca*“ a u drugom ograđuje da „*ne posjeduje stručno znanje*“. U slučaju identifikovanja tužioca u spornom tekstu sud se naime ne dvoumi i s razlogom zaključuje da je „*svakom prosječnom čitaocu jasno da se radi o njemu*“ (napomena: o tužiocu – novinaru Kovačeviću), dok u isto vrijeme zanemaruje društveni i osobni kontekst

ovih događaja kad odlučuje o tome da li je tužilac trpio štetu i strah i ograđuje time da sud „*ne posjeduje stručno znanje*“.

Nema objašnjenja zašto se sud i u ovom slučaju nije pozvao na „svakog prosječnog čitaoca i građanina“ – što je uobičajeni standard u sličnim sudskim postupcima – koji i bez stručnog znanja povezuju sve društvene okolnosti i ne negiraju da je žrtva napada trpjela vrlo očiglednu štetu i strah nakon pokušaja ubistva koji niko ne negira. Znanje vještaka medicinske struke može biti od pomoći samo onda kad je nužno da sud utvrdi intenzitet pretrpljenog straha i značajnije posljedice koje je on imao na oštećenog.

¹ <https://lat.rtrs.tv/vijesti/vijest.php?id=308926> (uvid ostvaren 15.10.2020.)

² [ibid](#)

³ <https://zurnal.info/novost/21379/novinarski-protest-zbog-napada-na-vladimira-kovacevica>

⁴ <https://bhnovinari.ba/bs/2018/08/27/saopcenje-povodom-premlacivanja-vladimira-kovacevica-novinara-bntv/>

⁵ <https://www.oslobodjenje.ba/vijesti/bih/sporazum-vijeca-ministara-i-usaid-a-ima-skrivene-i-koruptivne-namjere-387350>

⁶ <https://www.klix.ba/vijesti/bih/dodik-tvrdi-da-sporazum-vijeca-ministara-s-usaid-om-urusava-ustavni-poredak-bih/180821055>

⁷ <https://bhnovinari.ba/wp-content/uploads/2001/08/zakonozastitiodkleveters.pdf>

⁸ [ibid](#)

⁹ <https://www.oslobodjenje.ba/vijesti/bih/sporazum-vijeca-ministara-i-usaid-a-ima-skrivene-i-koruptivne-namjere-387350>

¹⁰ <https://www.klix.ba/vijesti/bih/dodik-tvrdi-da-sporazum-vijeca-ministara-s-usaid-om-urusava-ustavni-poredak-bih/180821055>